

РЕШЕНИЕ

№ 1284

гр. Варна, 24.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, IV СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Мая Недкова

Членове: Константин Д. И.
мл. с. Ивелина Чавдарова

при участието на секретаря Петя П. П.
като разгледа докладваното от мл. с. Ивелина Чавдарова Въззивно гражданско дело № 20213100502672 по описа за 2021 година
за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по повод въззивна жалба с вх. № 297963/13.09.2021г., уточнена с молба вх. № 29840/23.09.2021г., от И. Т. И., ЕГН *****, с адрес: гр. Аксаково, ул. „Мъглиж“ № 2, срещу Решение № 262373 от 26.07.2021г., постановено по гр. д. № 5125/2020г. по описа на Районен съд – Варна, XI състав, с което са отхвърлени предявените от въззивника срещу Ж. Т. И., ЕГН *****, с адрес: гр. Аксаково, ул. „Мъглиж“ № 2, искове, както следва:

1) установителен иск с правно основание чл. 26, ал. 2, пр. 3 от ЗЗД, вр. чл. 576 и чл. 579, ал. 2 от ГПК, за прогласяване нищожността на Договор за дарение на идеална част от недвижим имот от 15.12.2017г., обективиран в Нотариален акт № 157, том V, н.д. № 780/2017г. на нотариус П.П., рег. № 224 по регистъра на НК на РБ, с р-н на действие на РС – гр. Варна, вписан в Служба по вписванията - гр. Варна, с вх. рег. № 35358/18.12.2017г., акт № 188, с който Т. И. И., ЕГН *****, е дарил на сина си Ж. Т. И., ЕГН *****, 1/2 ид.ч. от недвижим имот, представляващ приземен етаж от жилищна сграда – източен близък, с административен адрес: гр. Аксаково, община Аксаково, област Варна, ул. „Мъглиж“ № 2, с обща застроена площ от 91,37 кв. м, целият състоящ се от две спални, дневна, трапезария с кухненски бокс, баня, тоалет, коридор, както и 1/2 ид. част от съответния процент идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж върху

поземления имот, в който е изградена сградата, съставляващ общинско дворно място с площ 850 кв. м, представляващо УПИ № V-892 в квартал 64 по действащия план за гр. Аксаково, област Варна, одобрен със заповед № 358/20.12.2001г. на Кмета на Община Аксаково, при граници по скица: УПИ №№ VI-891, VII - детска градина, IV-893 и улица „Мъглиж“, по отношение на $\frac{1}{4}$ ид.ч. от имота ($\frac{1}{2}$ ид.ч. от процесната $\frac{1}{2}$ ид.ч., предмет на дарението), поради за нищожност на нотариалното действие и съответно липса на предвидената от закона форма;

2) евентуален иск спрямо предявения за нищожност по чл. 26, ал. 2, пр. 3 от ЗЗД, вр. чл. 576 и чл. 579, ал. 2 от ГПК, а именно такъв с правно основание чл. 31, ал. 2 от ЗЗД за унищожаване на Договор за дарение на идеална част от недвижим имот от 15.12.2017г., обективиран в Нотариален акт № 157, том V, н. д. № 780/2017г. на нотариус П.П., рег. № 224 по регистъра на НК на РБ, с район на действие: района на РС - гр. Варна, вписан в Служба по вписванията - гр. Варна, с вх. рег. № 35358/18.12.2017г., акт № 188, с който Т. И. И., ЕГН *****, е дарил на сина си Ж. Т. И., ЕГН *****, $\frac{1}{2}$ ид.ч. от недвижим имот, представляващ приземен етаж от жилищна сграда - източен близък, с административен адрес: гр. Аксаково, община Аксаково, област Варна, ул. „Мъглиж“ № 2, с обща застроена площ от 91,37 кв. м, целият състоящ се от две спални, дневна, трапезария с кухненски бокс, баня, тоалет, коридор, както и $\frac{1}{2}$ ид. част от съответния процент идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж върху поземления имот, в който е изградена сградата, съставляващ общинско дворно място с площ 850 кв.м., представляващо УПИ № V892 в квартал 64 по действащия план за гр. Аксаково, област Варна, одобрен със заповед № 358/20.12.2001г. на Кмета на Община Аксаково, при граници по скица: УПИ №№ VI-891, VII - детска градина, IV-893 и улица „Мъглиж“, по отношение на $\frac{1}{4}$ ид.ч. от имота ($\frac{1}{2}$ ид.ч. от процесната $\frac{1}{2}$ ид.ч., предмет на дарението), поради липса на съгласие, като сключен от дееспособно лице, което при сключването му не е могло да разбира или ръководи действията си.

Жалбоподателят счита постановеното решение за неправилно, незаконосъобразно и необосновано. Излага, че първоинстанционният съд е тълкувал формално и превратно доказателствения материал по делото, поради което е достигнал до неправилни изводи. Застъпва, че съдът е допуснал процесуално нарушение, като не се е произнесъл по направеното в първо съдебно заседание искане за служебна проверка за противоречие със закона – за спазване на изискуемата от закона форма на процесния нотариален акт, а именно: неизписването на трите имена от дарителя и противозаконната им замяна с пръстов отпечатък. Счита, че съдът неправилно е ценил свидетелските показания на свид. А. и свид. Д., като не е кредитирал заключението на вещото лице по допуснатата СПЕ. Счита, че съдът е отхвърлил предявения иск с правно основание чл. 26, ал. 1, предл. 2 от ЗЗД, като не е обсъдил двата наведени довода от ищеца, а именно, че заобикалянето на закона е в основанието за полагане на пръстов отпечатък, както и в неизписването на трите имена след подписа на дарителя. Навежда оплаквания, че съдът е отхвърлил претенцията по чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД

без да е обсъдил обстоятелствата, изложени в исковата молба. Застъпва становище, че процесният договор за дарение следва да бъде обявен за нищожен. Настоява за отмяна на първоинстанционното решение. Претендира разноски.

В законоустановения срок по чл. 263 ГПК въззиваемият Ж. Т. И., чрез пълномощника си адв. Д. В., е депозирал писмен отговор, в който счита жалбата за неоснователна, а изводите на РС – Варна, за правилни и законосъобразни. Поддържа становището си, че заключението на вещото лице по допуснатата пред първа инстанция СПЕ е невярно, необективно и необосновано. Настоява за отхвърляне на жалбата и потвърждаване на първоинстанционното решение, ведно с присъждане на сторените разноски.

С Определение № 883/02.03.2022г., настоящият съдебен състав е констатирал нередовност на депозираната от И. Т. И. искова молба, като е дал възможност на последния да приведе заявления от него петитум в съответствие с наведените фактически основания относно недействителността на договор за дарение, обективиран в НА № 157/15.12.2017г.

В изпълнение да дадените указания е депозирана молба от И. Т. И., чрез адв. Р. М., в която се излага, че от месец декември 2017г. наследодателят на И. И. – Т. И. (починал на 09.02.2018г.), вследствие на своите заболявания трайно не е бил в състояние да разбира свойството и значението на постъпките си. Не е могъл да разбере смисъла на процесния договор, да формира и изрази правно валидна воля по него. Твърди се още, че пръстовият отпечатък, положен от Т. И., е непълен, а подписът – нехарактерен, хаотичен и необичаен за него, което отново свидетелства за невъзможността на последния да разбира свойството и значението на действията си. Твърди нищожност на нотариалното действие, с което е изповядан договорът за дарение. Сочи, че липсва законово изискване да се поставя пръстов отпечатък след като лицето се е подписало и не е изписало саморъчно трите си имена. Заявява, че Т. И. не е страдал от проблеми с двигателната активност на горните крайници, заболявания или недъг, които биха му попречили да изпише собственоръчно имената си, като в тази връзка твърди, че нотариусът неправилно е преценил и неоснователно е приравнил недъгавостта към старостта. С оглед на изложените твърдения ищецът е формулирал петитум за обявяване нищожността на договора по отношение на ¼ ид. ч. от имота.

Въз основа на фактическите твърдения на ищеца и на заявления петитум, настоящият състав, като е счел, че дадената от първоинстанционния съд правна квалификация на исковете е неправилна, е приел, че е сезиран с два обективно съединени в условията на евентуалност искове, съответно главен такъв по чл. 26, ал. 2, пр. 3 от ЗЗД, вр. чл. 576 и чл. 579, ал. 2 от ГПК и евентуален по чл. 31, ал. 2 от ЗЗД. Определената от въззивния съд правна квалификация на исковете е съобщена на страните, като предвид обстоятелството, че с постановеното от РС - Варна Определение № 260398/12.01.2021г. тежестта, относно подлежащите на доказване факти по делото е разпределена правилно, такава не е разпределяна наново от въззивния съд.

В открито съдебно заседание въззивникът се явява лично и с адв. Р. М., която поддържа жалбата и моли за отмяна на първоинстанционното решение, ведно с присъждане на сторените разноски за двете съдебни инстанции, за които представя списък по чл. 80 ГПК.

Въззиваемият, редовно призован не се явява. Представява се от адв. Б. Д., която оспорва жалбата и поддържа депозирания писмен отговор по същата. По същество и с депозираните писмени бележки застъпва становище за правилност на атакуваното решение, поради което моли същото да бъде потвърдено. Претендира разноски, съобразно представения списък по чл. 80 ГПК.

За да се произнесе по спора, Варненският окръжен съд съобрази следното:

Производството по гражданско дело № 5125/2020г. по описа на Районен съд – Варна, XI състав, е образувано по предявени от И. Т. И., ЕГН *****, с адрес: гр. Аксаково, ул. „Мъглиж“ № 2, срещу Ж. Т. И., ЕГН *****, с адрес: гр. Аксаково, ул. „Мъглиж“ № 2, обективно съединени в условията на евентуалност искове, както следва: **главен иск по чл. 26, ал. 2, пр. 3 от ЗЗД, вр. чл. 576 и чл. 579, ал. 2 от ГПК**, за прогласяване нищожността на Договор за дарение на идеална част от недвижим имот от 15.12.2017г., обективиран в Нотариален акт № 157, том V, н.д. № 780/2017г. на нотариус П.П., рег. № 224 по регистъра на НК на РБ, с р-н на действие на РС – гр. Варна, вписан в Служба по вписванията - гр. Варна, с вх. рег. № 35358/18.12.2017г., акт № 188, с който Т. И. И., ЕГН *****, е дарил на сина си Ж. Т. И., ЕГН *****, $\frac{1}{2}$ ид.ч. от недвижим имот, представляващ приземен етаж от жилищна сграда – източен близък, с административен адрес: гр. Аксаково, община Аксаково, област Варна, ул. „Мъглиж“ № 2, с обща застроена площ от 91,37 кв. м, целият състоящ се от две спални, дневна, трапезария с кухненски бокс, баня, тоалет, коридор, както и $\frac{1}{2}$ ид. част от съответния процент идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж върху поземления имот, в който е изградена сградата, съставляващ общинско дворно място с площ 850 кв. м, представляващо УПИ № V-892 в квартал 64 по действащия план за гр. Аксаково, област Варна, одобрен със заповед № 358/20.12.2001г. на Кмета на Община Аксаково, при граници по скица: УПИ №№ VI-891, VII - детска градина, IV-893 и улица „Мъглиж“, по отношение на $\frac{1}{4}$ ид.ч. от имота ($\frac{1}{2}$ ид.ч. от процесната $\frac{1}{2}$ ид.ч., предмет на дарението), поради липса на предвидената от закона форма, с оглед твърдения за нищожност на нотариалното действие, както и **евентуален иск по чл. 31, ал. 2 от ЗЗД** за унищожаване на същия договор по отношение на $\frac{1}{4}$ ид.ч. от имота ($\frac{1}{2}$ ид.ч. от процесната $\frac{1}{2}$ ид.ч., предмет на дарението), поради липса на съгласие, като сключен от дееспособно лице, което при сключването му не е могло да разбира или ръководи действията си.

Ищецът излага, че към датата на сключване на процесната сделка дарителят Т. И., негов баща, вследствие на прекарани два инсулта, старческа деменция и душевно заболяване, не е могъл да разбере смисъла на договора, нито да формира и изгради правно валидна воля по него. Сочи, че доказателство за последното е и обстоятелството, че положеният в акта

подпис за дарителя е нехарактерен за него, хаотичен и необичаен е, а пръстовият отпечатък е непълен и нечетлив. Твърди, че баща му не е страдал от проблеми с двигателната активност на горните крайници, които да му попречат да изпише собственоръчно имената си в нотариалния акт, като нотариусът неправилно е приравнил старостта към недъгавостта, отбелязвайки, че поради „невъзможност да изпише саморъчно пълното си име, следствие на недъгавост, произтичаща от немощ и старост“ дарителят удостоверява волеизявлението си с пръстов отпечатък от десния си палец.

Ответникът оспорва исквете като неоснователни. Твърди, че дарителят Т. И. не е страдал от заболяване, което да го постави в невъзможност да разбере свойството и значението на процесната сделка. В тази връзка излага, че личният лекар на последния – д-р М. Д. не притежава необходимата специалност и компетентност за да постави диагноза за смесена корова и подкорова съдова деменция, с оглед на което такова заболяване не е установено при дарителя приживе.

Настоящият съдебен състав на ОС – Варна, като взе предвид доводите на страните, събрания и приобщен по делото доказателствен материал, и като съобрази предметните предели на въззивното производство, очертани в жалбата и отговора, на основание чл. 12 и чл. 235, ал. 2 от ГПК, приема за установено следното от **фактическа и правна страна**:

Жалбата, инициирала настоящото въззивно производство, е подадена в срок, от надлежно легитимирана страна, при наличието на правен интерес от обжалване, поради което е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съобразно разпоредбата на чл. 269 от ГПК в правомощията на въззивния съд е да се произнесе служебно по валидността на решението, а по отношение на допустимостта – в обжалваната му част.

Атакуваното решение е постановено от надлежен съдебен състав, в рамките на предоставената му правораздавателна власт и компетентност, при спазване на законоустановената писмена форма, поради което същото е валидно.

Решението е постановено при наличието на всички положителни процесуални предпоставки за възникването и надлежното упражняване на правото на иск, като липсват отрицателните такива, поради което е и допустимо.

По отношение на правилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпореждането на чл. 269, ал. 1, изр. 2-ро от ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания, като служебно се произнася само в хипотезите на нарушение на императивна правна норма /ТР №1/2013г. на ОСГТК/. Във връзка с последното следва да се отбележи, че в настоящия случай твърденията на ищеца, съставляващи основанието на исквите претенции по см. на чл. 127, ал. 1, т.4 ГПК, неправилно са подведени от първоинстанционния съд под нормите на чл. 26, ал. 2, предл. второ от ЗЗД, чл. 26, ал.1, предл. второ от ЗЗД и чл. 26, ал.1, предл. трето от ЗЗД. Съгласно трайната практика на ВКС, обективирана в Решение № 45 от 20.04.2010г. на ВКС по т.д. № 516/2009г., II т. о., ТК и др., погрешната правна квалификация

на исковете представлява нарушение на материалния закон – на императивна материалноправна норма, което от своя страна влече неправилност на решението и е основание за неговата отмяна от въззивната инстанция, съотв. за разрешаване на спора по същество от последната чрез произнасяне по основателността на предявения иск.

В тази връзка настоящият съдебен състав намира за неоснователни доводите на ищеца за нищожност на нотариалното действие и съотв. нищожност на процесния договор поради липса на предвидената от закона форма. Същият е сключен в изискуемата, съгласно чл. 18 ЗЗД, квалифицирана писмена форма – нотариален акт, като съдържа надлежна индивидуализация на страните и имота, ид. част от който е предмет на сделката. Подписът на страната (или на нейния представител) е предвиден като задължителен реквизит на нотариалния акт в разпоредбата на чл. 580, т. 6 от ГПК, съгласно която нотариалният акт следва да съдържа подпис и изписано пълно име на страните или на техните представители, както и подпис на нотариуса. Липсата на посочения реквизит несъмнено води до нищожност на нотариалното действие, съотв. и на сделката, обективизирана в опорочения нотариален акт, поради неспазване на предвидената в закона форма. В настоящия случай обаче, възражението на ищеца за неспазване на формата на договора, поради обстоятелството, че вместо саморъчно изписани три имена на дарителя Т. И. И., наред с положения от него в акта подпис (параф) е положен пръстов отпечатък от десния му палец без да са били налице основанията за това, е неоснователно.

Нормата на чл. 579, ал. 2 от ГПК предвижда, че когато някое от участващите в нотариалното производство лица не може да се подпише поради неграмотност или недъгавост, документът следва да носи вместо подпис, отпечатък от десния палец на лицето (чл. 189 ал.1 ГПК). В случай, че не може да се постави отпечатък от десния палец, тогава следва да се посочи причината за това и от кой друг пръст е поставен отпечатък. Тълкуването на цитираните разпоредби обосновава извода, че полагането на отпечатък от десния палец е предвидена от закона алтернатива на невъзможността да се положи достатъчно идентифицируем подпис, поради неграмотност или недъгавост.

В процесния нотариален акт, наред с подписа на дарителя Т. И. (обстоятелството, че същият изхожда именно от Т. И. И. се установява от заключението по приетата в първоинстанционното производство съдебно-графологична експертиза, неоспорено от страните, което настоящият съдебен състав кредитира изцяло като обективно изготвено, даващо компетентен и добре обоснован отговор на поставените задачи), е положен отпечатък от десния палец на лицето, поради невъзможност същото да изпише саморъчно пълното си име, вследствие на недъгавост, произтичаща от немощ и старост. За удостоверяването на волеизявлението на дарителя по предвидения в чл. 579, ал. 2, вр. с чл. 189, ал.1 от ГПК начин – чрез положен отпечатък от десния палец на лицето, както и за причините за това, е поставена изрична забележка от нотариуса в акта.

Що се отнася до предпоставките за приложение на процедурата по чл.

579, ал. 2, вр. с чл. 189, ал.1 от ГПК следва да се съобрази трайната практика на ВКС, обективирана в Решение № 313/22.06.2011г. по гр.д. № 1409/2010г. на ВКС, IV г.о., ГК; Решение № 621/13.07.2011г. по гр.д. № 1195/2009г. на ВКС, I г.о., ГК; Решение № 33/09.09.2020г. по гр. д. № 2902/2019г. на ВКС, II г.о., ГК и др., съгласно която под недъгавост по смисъла на закона следва да се има предвид такова физическо увреждане, вродено или придобито, в резултат на което лицето или изобщо не може да положи подпис или е в невъзможност да положи идентифицируем такъв, вкл. когато болестното нарушение на двигателната способност на ръката не е пълно. В тази връзка е необходимо да се отбележи, че в нотариалното производство преценката за точното прилагане на процесуалния закон принадлежи на нотариуса, който извършва заверката лично и непосредствено, и който при условията на ЗННД носи отговорност за това, като с оглед направените и потвърдени пред него изявления, преценява необходимостта от прилагането на алтернативно предвидения в императивните законови норми вариант за подписване чрез поставяне на отпечатък от десен палец. В нотариалния акт, с който е оформена процесната сделка, както вече бе отбелязано по-горе, изрично е отразено от нотариуса, че след като е заявил, че е съгласен със съдържанието на акта, дарителят Т. И. И. се е подписал и поради невъзможност да изпише саморъчно пълното си име, вследствие на недъгавост, произтичаща от немощ и старост, е поставил отпечатък от десния си палец върху документа. В тази си част, обективираща констатацията на нотариуса, че дарителят е бил в невъзможност да изпише саморъчно пълното си име, поради недъгавост, произтичаща от немощ и старост, нотариалният акт представлява официален свидетелстващ документ, ползващ се с обвързваща съда материална доказателствена сила относно това обстоятелство – наличието на недъгавост при дарителя към момента на изповядване на сделката, пречатваща възможността му да положи достатъчно идентифицируем подпис и да изпише саморъчно трите си имена в акта. Тази обвързваща съда доказателствена сила на акта в посочената част не е оборена от ищеца в настоящото производство. Напротив, от показанията на свидетелката Д.К. А., които настоящият съдебен състав кредитира като основани на преки и непосредствени впечатления за състоянието на дарителя към момента на изповядване на сделката, се установява, че при опита на последния да подпише декларациите към акта пред нотариуса се оказало, че ръката му трепери изключително много и не може да си изпише имената, с оглед на което и преди да прочете акта нотариусът нанесъл в същия забележката, относно начина на удостоверяване на изявлението на дарителя. С оглед на последното, а и на установеното от заключението по изслушаната в първата инстанция съдебно-психиатрична експертиза и приетите като писмени доказателства по делото медицински документи здравословно състояние на дарителя Т. И. И. – след прекаран мозъчен инсулт, в т.ч. наличие на десностранна централна хемипареза (видно от приложените, съотв. на л. 15-16 от първоинстанционното дело Епикриза, издадена от Неврологично отделение на МБАЛ “Св. Анна – Варна“ и на л. 21-22 Епикриза, издадена от Клиника по нефрология остра и перитонеална диализа с дейности по трансплантация и афереза към МБАЛ „Света Марина“

– Варна), настоящият съдебен състав приема, че избраният от нотариуса способ за удостоверяване волята на страната, носещ по-висока степен на идентифицируемост на авторството на волеизявлението, и съответно положеният от дарителя отпечатък от десния му палец в нотариалния акт, нямат за последица нищожност на нотариалното действие, а оттам – и на сделката поради липса на форма.

При така установената валидност на нотариалното действие по удостоверяване волеизявлението на дарителя по сделката, главният иск с правно основание чл. 26, ал. 2, пр. 3 от ЗЗД, вр. чл. 576 и чл. 579, ал. 2 от ГПК за прогласяване нищожността на процесния договор за дарение по отношение на $\frac{1}{4}$ ид.ч. от имота ($\frac{1}{2}$ ид.ч. от процесната $\frac{1}{2}$ ид.ч., предмет на дарението), поради нищожност на нотариалното действие и липса на предвидената от закона форма, се явява неоснователен и като такъв следва да се отхвърли.

Предвид отхвърлянето на главния иск, то налице са предпоставките за разглеждане на евентуалния иск по чл. 31, ал. 2 от ЗЗД за унищожаване на договора по отношение на $\frac{1}{4}$ ид.ч. от имота ($\frac{1}{2}$ ид.ч. от процесната $\frac{1}{2}$ ид.ч., предмет на дарението), поради липса на съгласие, като сключен от дееспособно лице, което при сключването му не е могло да разбира или ръководи действията си.

Съгласно чл. 31, ал. 1 от ЗЗД унищожаем е договорът, сключен от дееспособно лице, ако то при сключването му не е могло да разбира или да ръководи действията си. Правото да иска унищожаване на договора е предоставено на страната – участник в сделката, чието волеизявление е опорочено (чл. 32, ал.1 от ЗЗД). След смъртта на носителя на това право, наследниците му могат да искат унищожаването на договора само при наличие на условията по чл. 31, ал. 2 ЗЗД, а именно – да е поискано приживе поставянето на лицето под запрещение или доказателството за недееспособността му да произлиза от същия договор. В настоящия случай, предвид твърденията на ищеца, че доказателство за това, че дарителят не е могъл да разбере смисъла на договора, нито да формира и изгради правно валидна воля по него, е и обстоятелството, че положеният в акта подпис за дарителя е нехарактерен за него, хаотичен и необичаен е, а пръстовият отпечатък е непълен и нечетлив, то искът, предявен от И. Т. И. – низходящ наследник на дарителя по права линия от първа степен се явява допустим при условията на чл. 31, ал. 2, предл. 2 ЗЗД.

Същият обаче е неоснователен. Цитираната законова разпоредба изисква недееспособността да произтича от съдържанието на самия договор, като сключването му да е лишено от всякаква житейска и правна логика и съдържанието му да свидетелства за неспособността на страната да действа разумно, напр. личат налудни мотиви, съдържат се безсмислени изисквания и др. (в този см. Решение № 73 от 05.07.2018г. на ВКС по гр. д. № 3228/2017г., III г. о., ГК). Полагането на пръстов отпечатък вместо подпис в договора, съотв. неговите характеристики (или тези на положен в договора параф), не могат да се считат за доказателство за недееспособността на лицето, произлизащо от същия договор по смисъла на чл. 31, ал. 2, пр. 2 ЗЗД. Определящо за основателността на предявения иск е състоянието на лицето

именно към момента на извършване на сделката и по-специално – дали това състояние е било такова, че да позволи на сключилия сделката да действа съзнателно и разумно, така че да може свободно, без външна намеса да формира и да изрази волята си. Опорочаващият факт на волеизявлението в тази хипотеза се състои в това, че е извършено при разстроено съзнание, без значение неговата продължителност. От събрания по делото доказателствен материал, в т.ч. приобщените по делото като писмени доказателства медицински документи (Аутопсионен протокол № 12/2018г., издаден от Клиника по обща и клинична патология към МБАЛ „Света Марина“, гр. Варна; Епикриза, издадена от УМБАЛ „Света Марина“ – гр. Варна, Първа клиника по кардиология; Епикриза, издадена от Клиника по нефрология остра и перитонеална диализа с дейности по трансплантация и афереза към МБАЛ „Света Марина“ – Варна и др.) и ангажираните по делото гласни доказателствени средства чрез разпита на свидетелите М. Д. Ж. и Р.Т.С. се установява, че след прекаран мозъчен инсулт дарителят Т. И. И. е развил т.нар. дементен синдром, като е проявявал съответните за това състояние симптоми – в определени моменти е бил дезориентиран, не е разпознавал близките си, комуникацията с него е била затруднена, срещал е трудности и при самообслужването си. В други моменти обаче, видно от показанията на свидетеля Д.Ж.Д., които настоящият състав на съда кредитира изцяло като дадени от лице, незаинтересовано от изхода на делото, Т. И. И. не е проявявал симптоми на заболяването си. Със същия са се водили смислени разговори, споделял е на свидетеля, че се чувства самотен, не е имал проблеми с ориентацията или с разпознаването на свидетеля Д., вкл. му е благодарил, когато последният му оправил телевизора. В тази връзка и като съобрази показанията на свидетелката Д.К. А., основани на преки и непосредствени впечатления за състоянието на дарителя към момента на изповядване на сделката, настоящият съдебен състав намира, че при сключването на процесния договор за дарение Т. И. И. е разбирал смисъла на договора и е могъл да формира правно валидна воля по него. Свидетелката излага, че е разговаряла с дарителя И. около половин час преди изповядване на сделката. Попитала го дали знае защо е при нотариуса, на което дарителят отговорил, че е там, защото иска да дари половина от имота си на сина си Ж. И.. След като Т. И. споделил, че има и друг син, на въпроса на свидетелката А. дали не иска да надари и него, дарителят уточнил, че другият му син вече има имот, а и с предстоящата сделка ще се разпорежи само с половината от процесния имот. Съдържанието на този разговор, проведен с дарителя Т. И. непосредствено преди изповядване на процесната сделка, обосновава извода, че към момента на сключването □ той е съзнавал същността на сделката и нейните правни последици, като е формирал правно валидно воля да се разпорежи с ½ ид. част от процесния имот в полза на сина си Ж. Т. И., запазвайки си пожизнено правото на ползване на имота.

В тази връзка следва да се отбележи, че съдът не кредитира заключението на изслушаната в първата инстанция съдебно-психиатрична експертиза в частта, в която вещото лице е посочило, че към процесната дата –15.12.2017г. Т. И. И. не е могъл да разбира свойството и значението на

извършеното и да извършва волеви действия. В тази си част същото противоречи на основаните на преки и непосредствени впечатления за състоянието на дарителя към онзи момент показания на свидетелката А., като наред с това констатацията на вещото лице в посочения смисъл, преценена във връзка с изложеното в т. 4 от заключението, че дементно болните не са в състояние да се подписват, защото са изгубили тези умения и не осъзнават смисъла им, противоречи и на заключението по приетата по делото съдебно-графологична експертиза, съгласно което подписът, положен за "дарител" в процесния нотариален акт е изпълнен от дарителя Т. И. И..

По изложените съображения, евентуалният иск с правно основание чл. 31, ал. 2 от ЗЗД също се явява неоснователен и следва да се отхвърли.

По разноските:

При този изход от делото, с оглед своевременното им претендиране и представените доказателства за извършването им, право на разноски има единствено ответникът – въззиваем Ж. Т. И.. Последният е претендирал такива за заплатено адвокатско възнаграждение в общ размер на 1250 лева, съответно 750 лева за процесуално представителство пред Районен съд – Варна и 500 лева за процесуално представителство пред Окръжен съд – Варна. На основание чл. 78, ал. 3 от ГПК, сторените от ответника разноски за защита по предявените срещу него неоснователни иски следва да бъдат възложени в тежест на въззивника – ищец.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ изцяло Решение № 262373 от 26.07.2021г., постановено по гр. д. № 5125/2020г. по описа на Районен съд – Варна, XI състав

и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявения от И. Т. И., ЕГН *****, с адрес: гр. Аксаково, ул. „Мъглиж“ № 2, срещу Ж. Т. И., ЕГН *****, с адрес: гр. Аксаково, ул. „Мъглиж“ № 2, иск с правно основание чл. 26, ал. 2, пр. 3 от ЗЗД, вр. чл. 576 и чл. 579, ал. 2 от ГПК, за прогласяване нищожността на Договор за дарение на идеална част от недвижим имот от 15.12.2017г., обективиран в Нотариален акт № 157, том V, н.д. № 780/2017г. на нотариус П.П., рег. № 224 по регистъра на НК на РБ, с р-н на действие на РС – гр. Варна, вписан в Служба по вписванията - гр. Варна, с вх. рег. № 35358/18.12.2017г., акт № 188, с който Т. И. И., ЕГН *****, е дарил на сина си Ж. Т. И., ЕГН *****, 1/2 ид.ч. от недвижим имот, представляващ приземен етаж от жилищна сграда – източен близък, с административен адрес: гр. Аксаково, община Аксаково, област Варна, ул. „Мъглиж“ № 2, с обща застроена площ от 91,37 кв. м, целият състоящ се от две спални, дневна, трапезария с кухненски бокс, баня, тоалет, коридор, както и 1/2 ид. част от съответния процент идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж върху поземления имот, в който е изградена сградата, съставляващ общинско дворно място с площ 850 кв. м, представляващо УПИ № V-892 в квартал 64 по действащия план за гр. Аксаково, област Варна, одобрен със

заповед № 358/20.12.2001г. на Кмета на Община Аксаково, при граници по скица: УПИ №№ VI-891, VII - детска градина, IV-893 и улица „Мъглиж“, по отношение на ¼ ид.ч. от имота (½ ид.ч. от процесната ½ ид.ч., предмет на дарението), поради липса на предвидената от закона форма, с оглед твърдения за нищожност на нотариалното действие.

ОТХВЪРЛЯ предявения от И. Т. И., ЕГН *****, с адрес: гр. Аксаково, ул. „Мъглиж“ № 2, срещу Ж. Т. И., ЕГН *****, с адрес: гр. Аксаково, ул. „Мъглиж“ № 2, иск с правно основание чл. 31, ал. 2 от ЗЗД за унищожаване на Договор за дарение на идеална част от недвижим имот от 15.12.2017г., обективиран в Нотариален акт № 157, том V, н. д. № 780/2017г. на нотариус П.П., рег. № 224 по регистъра на НК на РБ, с район на действие: района на РС - гр. Варна, вписан в Служба по вписванията - гр. Варна, с вх. рег. № 35358/18.12.2017г., акт № 188, с който Т. И. И., ЕГН *****, е дарил на сина си Ж. Т. И., ЕГН *****, 1/2 ид.ч. от недвижим имот, представляващ приземен етаж от жилищна сграда - източен близък, с административен адрес: гр. Аксаково, община Аксаково, област Варна, ул. „Мъглиж“ № 2, с обща застроена площ от 91,37 кв. м, целият състоящ се от две спални, дневна, трапезария с кухненски бокс, баня, тоалет, коридор, както и 1/2 ид. част от съответния процент идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж върху поземления имот, в който е изградена сградата, съставляващ общинско дворно място с площ 850 кв.м., представляващо УПИ № V892 в квартал 64 по действащия план за гр. Аксаково, област Варна, одобрен със заповед № 358/20.12.2001г. на Кмета на Община Аксаково, при граници по скица: УПИ №№ VI-891, VII - детска градина, IV-893 и улица „Мъглиж“, по отношение на ¼ ид.ч. от имота (½ ид.ч. от процесната ½ ид.ч., предмет на дарението), поради липса на съгласие, като сключен от дееспособно лице, което при сключването му не е могло да разбира или ръководи действията си.

ОСЪЖДА И. Т. И., ЕГН *****, с адрес: гр. Аксаково, ул. „Мъглиж“ № 2, **ДА ЗАПЛАТИ** на Ж. Т. И., ЕГН *****, с адрес: гр. Аксаково, ул. „Мъглиж“ № 2, сумата от **1250 (хиляда двеста и петдесет) лева**, представляваща сторени от ответника разноски за заплатено адвокатско възнаграждение за процесуално представителство пред Районен съд – Варна и Окръжен съд – Варна.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд на Република България, при условията на чл.280, ал.1 и ал.2 от ГПК, в едномесечен срок от връчването на препис от същото на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____

